

คุณลักษณะส่วนบุคคลและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของ นักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

อาณัติ วัฒนะ¹, ประจักษ์ บัวผัน², สุรัชย์ พิมพ์³

(วันที่รับบทความ: 18 กรกฎาคม 2567; วันที่แก้ไข: 7 สิงหาคม 2567; วันที่ตอบรับ: 10 กันยายน 2567)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 ประชากรที่ศึกษา คือ นักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานในเขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 288 คน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 138 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ทุกข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช 0.97 และใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 12 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 10 พฤศจิกายน 2565 ถึงวันที่ 10 ธันวาคม 2565 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Pearson's product moment correlation coefficient, Stepwise multiple linear regression โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ และระดับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 อยู่ในระดับระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 (S.D. = 0.42), 4.35 (S.D. = 0.41) ตามลำดับ และพบว่าภาพรวมสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.740$, $p\text{-value} < 0.001$) และตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว ได้แก่ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการวางแผนจัดองค์กร ด้านทักษะในการสอนงาน ด้านทักษะในการคิดริเริ่ม และด้านทักษะในการทำงานเป็นทีม มีผลและสามารถร่วมกันในการพยากรณ์ต่อการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 ได้ร้อยละ 71.3 ($R^2 = 0.713$, $p\text{-value} < 0.001$)

คำสำคัญ: คุณลักษณะส่วนบุคคล, สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ, การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัด

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, E-mail: Anutty1989@gmail.com

² รองศาสตราจารย์, สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, E-mail: audra69@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, E-mail: Suraphi@kku.ac.th

Corresponding author: สุรัชย์ พิมพ์ E-mail: Suraphi@kku.ac.th

Personal Characteristics and Leadership Soft Skills Affecting Physical Therapist Performance in Heath Region 8

Anut Wattana¹, Prachak Bouphan², Surachai Phimha³

(Received: 18th July 2024; Revised: 7th August 2024; Accepted: 10th September 2024)

Abstract

This Cross-sectional descriptive research aimed to study personal characteristics and leadership soft skills affecting physical therapist performance in Heath Region 8 Thailand. A set of 138 samples was randomly selected by stratified random sampling techniques from 288 of populations. Data were collected by questionnaires for quantitative data and in-depth interviews for qualitative data gathering from 12 key informants. Questionnaires were examined and verified by three experts for content validity with items objective congruence (IOC), which all items were more than 0.50, and reliability with Cronbach's alpha coefficient was at 0.97. Data were collected between 10th November 2022 to 10th December 2022. Data analysis was performed by descriptive and inferential statistics Pearson's product moment correlation coefficient, Stepwise multiple linear regression at a significant level of 0.05.

The results showed that the overall level of leadership soft skills and physical therapist performance were at a high level with the averages of 4.11 (S.D. = 0.42) and 4.35 (S.D. = 0.41) respectively. The overall of leadership soft skills had a high relationship with physical therapist performance ($r = 0.740$ p -value = 0.001). Four variables of leadership soft skills: planning and organizing; coaching; creativity; and team work affected and could jointly predicted physical therapist performance in Heath Region 8 at 71.3 percentage. ($R = 0.713$, p -value <0.001)

Keywords: Personal characteristics, Leadership soft skills, Physical therapist performance

¹ Student, Master of Public Health Program in Public Health Administration, Khon Kaen University,
E-mail: Anutty1989@gmail.com

² Assoc. Prof., Department of Public Health Administration, Khon Kaen University,
E-mail: audra69@gmail.com

³ Asst. Prof., Department of Public Health Administration, Khon Kaen University,
E-mail: Suraphi@kku.ac.th

Corresponding author: Surachai Phimha E-mail: Suraphi@kku.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ หรือ แม้กระทั่งด้านสุขภาพเองก็ตามจะเห็นได้ว่า วิวัฒนาการด้านสุขภาพ ด้านการรักษาพยาบาล หรือด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการดูแลสุขภาพมากขึ้น ทำให้มีประชาชน มีสุขภาพดี แข็งแรง และอายุที่ยืนยาว ทำให้ประชากรประเทศไทยมีอายุ 60 ขึ้นไปจำนวนมากกว่า 12 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด และเพิ่มเป็นร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งให้เห็นว่า ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์แบบ¹ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) โดยมีกรอบและทิศทางการทำงานของกระทรวงสาธารณสุขในอนาคต โดยมีเป้าหมาย “ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข และระบบสุขภาพยั่งยืน” โดยจะพัฒนาความเป็นเลิศ 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion excellence) ด้านการบริการเป็นเลิศ (Service excellence) ด้านบุคลากรเป็นเลิศ (People excellence) และ ด้านการบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance excellence)² เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข สภากายภาพบำบัด จึงมุ่งสู่วิสัยทัศน์อันพึงประสงค์ ให้ประชาชนได้รับการบริการทางกายภาพบำบัด ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สถานที่ เครื่องมือ รวมทั้งระบบกลไกที่เอื้อต่อการเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมตามสิทธิมนุษยชน และสอดคล้องกับทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ด้านการบริหารและการบริการเป็นเลิศ ซึ่งการปฏิบัติงานกายภาพบำบัดนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของของนักกายภาพบำบัดเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐและครอบคลุมทุกพื้นที่ในการบริการ³

การปฏิบัติงานกายภาพบำบัด เป็นการบำบัดรักษาผู้ป่วยด้วยเครื่องมือและวิธีการทางกายภาพบำบัดซึ่งมีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาผู้ป่วยโดยโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ โรคระบบประสาท โรคระบบทางเดินหายใจและความพิการต่าง ๆ ที่เกิดจากโรคหรืออุบัติเหตุ โดยวิธีการกายภาพบำบัดด้วย การใช้ความร้อน แสง เสียง ไฟฟ้า หลักกลศาสตร์ การตัด การดึง การนวด การบริหารร่างกาย ตลอดจนการใช้เครื่องมือทางกายภาพบำบัด เพื่อฟื้นฟู ป้องกัน ปรับปรุงแก้ไขสมรรถภาพของร่างกายที่เสื่อมสภาพหรือพิการให้กลับคืนสู่สภาพปกติทั้งรูปและทางหน้าที่รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติการ 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการประสานงาน และ 4) ด้านการบริการ

ในการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดนั้น ต้องอาศัยปัจจัยภายในที่สำคัญ คือ ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมในการปฏิบัติงานและมีความสำคัญต่อนักกายภาพบำบัด ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในการแสดงออกและการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด 4) ตำแหน่ง 5) รายได้ 6) สถานภาพสมรส 7) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ 8) การได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัด⁵ คุณลักษณะส่วนบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงาน เช่น การได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องก็จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงนักกายภาพบำบัด มีประสบการณ์ในการทำงานก็จะสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ารวมไปถึงปัญหาในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

นอกจากคุณลักษณะส่วนบุคคลแล้วในการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดต้องอาศัยทักษะด้านสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ (Leadership soft skills) คือกลุ่มของทักษะที่ไม่ใช่ความรู้ทางวิชาการ ไม่ได้มาจากตำรา หรือความสามารถด้านเทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติงานโดยตรง เป็นความสามารถและทักษะของนักกายภาพบำบัด เพื่อกระตุ้นให้ผู้อื่นให้ความร่วมมือเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกัน ให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย 8 ทักษะ ได้แก่ 1) ด้านทักษะในการทำงานเป็นทีม 2) ด้านทักษะการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านทักษะการคิดริเริ่ม 4) ด้านทักษะความสามารถในการเป็นผู้นำ 5) ด้านทักษะในการสอนงาน 6) ด้านทักษะในการพัฒนาตัวเอง 7) ด้านทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร และ 8) ด้านทักษะในการนำเสนอ⁶ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำเป็นอีกทักษะที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

เขตสุขภาพที่ 8 มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 7 จังหวัด ประกอบด้วย เลย หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร และนครพนม ซึ่งมีโรงพยาบาลทั้งหมด 88 แห่ง⁷ มีนักกายภาพบำบัดปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจำนวน 288 คน⁸ ซึ่งมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด และบริบทในท้องถิ่นนั้น ๆ ปัจจุบันยังขาดแคลนนักกายภาพบำบัดในระบบบริการ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ตามโครงสร้างประชากรไทย ในปี พ.ศ. 2568 คาดการณ์ว่าจะมีประชากรประมาณ 72 ล้านคน โดยเป็น

ผู้สูงอายุร้อยละ 20 หรือประมาณ 14 ล้านคน ซึ่งประชากรผู้สูงอายุที่มากขึ้นนี้ มีผลกระทบต่อด้านการปฏิบัติการและด้านการบริการทางด้านกายภาพบำบัด อันเนื่องจากจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น และการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมสุขภาพ ทำให้เกิดภาระงานของนักกายภาพบำบัดที่มากขึ้น ในขณะที่นักกายภาพบำบัดมีจำนวนเท่าเดิม จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติการและบริการทางกายภาพบำบัดคุณภาพลดลงและไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ จึงส่งผลให้ไม่สามารถให้บริการครอบคลุมทุกมิติทั้งด้านการวิชาการ ด้านการบริการ และคุณธรรมจริยธรรม⁷

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำและระดับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล สุนทรียทักษะภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive research)

ประชากร

คือ นักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานในเขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 288 คน⁸

กลุ่มตัวอย่าง

คือ นักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานในเขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 288 คน ที่ได้จากการคำนวณขนาด จำนวน 138 ตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเชิงเส้น (Multiple linear regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานของ Cohen (1998) จากสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } N = \frac{\lambda (1 - R^2_{Y.A,B})}{R^2_{Y.A,B} - R^2_{Y.A}} + W \dots \dots \dots (1)$$

$$\text{เมื่อ } \lambda = \lambda_L - \frac{1/V_L - 1/V}{1/V_L - 1/V_U} (\lambda_L - \lambda_U) \dots \dots \dots (2)$$

เมื่อกำหนดให้ $R^2_{Y.A,B}$

คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Full model ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรจากการศึกษาสุนทรียทัศนศึกษาและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนครราชสีมา⁹ ซึ่งเป็นลักษณะงานที่คล้ายคลึงกันกับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ค่า $R^2_{Y.A,B} = 0.541$

$R^2_{Y.A}$ คือค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Reduce model ($R^2_{Y.A} - R^2_{Y.B}$)

ซึ่งได้ค่า $R^2_{Y.A} = 0.515$

$R^2_{Y.B}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่เปลี่ยนแปลง (R^2 Change) เมื่อไม่มีตัวแปรที่ต้องการทดสอบ $R^2_{Y.B} = 0.026$

λ คือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระและอำนาจการทดสอบ คือ จำนวนตัวแปรอิสระนอกเหนือจากตัวแปรที่ต้องการทดสอบ (เซต A) = 0 (เซต B) = 15

u คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ (เซต B) เท่ากับ 1 ตัวแปร

v คือ ค่าที่ได้จาก $v = N - u - w - 1$

สรุป แทนค่าแล้วได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 138 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เพื่อให้ทันตแพทย์ภาพบำบัดได้มีโอกาสถูกสุ่ม ในการเป็นตัวแทนของประชากรที่ดีและครอบคลุมตามสัดส่วนจังหวัดนครราชสีมา 138 ตัวอย่าง และกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเลือกจากทันตแพทย์ภาพบำบัดที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของทันตแพทย์ภาพบำบัดที่ปฏิบัติในเขตสุขภาพที่ 8 ได้ดีที่สุด จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 สุนทรียทัศนศึกษาและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของทันตแพทย์ภาพบำบัด

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานของทันตแพทย์ภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของทันตแพทย์ภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ชุดที่ 2 แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-Depth interview guidelines)

โดยการนำข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบปัญหาแล้วนำไปประเด็นปัญหาให้สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งในครั้งนี้นำผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นไว้

การตรวจสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการนำแบบสอบถาม และแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) โดยในแต่ละข้อคำถามนั้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ไม่น้อยกว่า 0.50 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานในเขตสุขภาพที่ 7 จำนวน 30 คน พบว่าแบบสอบถามทั้งชุดมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นแล้ว เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2565 เลขที่ HE652193

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้
ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data)
สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่

การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

1) ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามทีละคู่ (Bivariate analysis)

2) สถิติถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise multiple linear regression analysis) ที่อธิบายความสัมพันธ์ของคุณลักษณะส่วนบุคคลและสุนทรียทัศนภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสนับสนุนอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคลและสุนทรียทัศนภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัด

การแปลผล

ระดับการปฏิบัติงานทัศนภาวะผู้นำ 5 ระดับคือ ระดับมากที่สุด (4.50-5.00) มาก (3.50-4.49) ปานกลาง (2.50-3.49) น้อย (1.50-2.49) และน้อยที่สุด (1.00-1.49) และการแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับ ดังนี้ ความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ ($r = \pm 1$) ความสัมพันธ์สูง ($r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99) ความสัมพันธ์ปานกลาง ($r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70) ความสัมพันธ์ต่ำ ($r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30) ไม่มีความสัมพันธ์ ($r = 0$)

ผลการวิจัย

คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักรายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักรายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 โดยเฉลี่ยอายุ 34.40 ปี (S.D.= 6.78 ปี) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 56 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 90.6 เป็นนักรายภาพบำบัดปฏิบัติการ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 28,528.72 บาท (S.D. = 8,728.96 บาท) รายได้ต่ำสุด 14,000 บาท รายได้สูงสุด 60,300 บาท/ปี มีสถานภาพสมรสได้ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 58.7 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัด อยู่ระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 เฉลี่ย 10.17 ปี (S.D. = 6.78 ปี) มีค่ามัธยฐาน 8.00 ปี ระยะเวลาปฏิบัติงานต่ำสุด 1 ปี ระยะเวลาปฏิบัติงานสูงสุด 31 ปี ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 98.6 และจำนวนครั้งมากที่สุดที่ได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัด น้อยกว่า 10 ครั้ง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 เฉลี่ย 16.40 ครั้ง (S.D. = 12.43 ครั้ง) มีค่ามัธยฐาน 12.00 ครั้ง ได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัดต่ำสุด 1 ครั้ง ได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัดสูงสุด 54 ครั้ง

ระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

เมื่อพิจารณาระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.11 (S.D. = 0.42) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการทำงานเป็นทีมในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก โดยมี

ค่าเฉลี่ย 4.43 (S.D. = 0.47) รองลงมา คือ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.31 (S.D. = 0.46) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะในการคิดริเริ่ม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.90 (S.D. = 0.63) รองลงมาสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการนำเสนออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.93 (S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ระดับการปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัด พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.35 (S.D. = 0.41) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 (S.D. = 0.43) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัด ด้านการบริการ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 (S.D. = 0.52) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัด ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.21 (S.D. = 0.55) รองลงมาการปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัดด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.31 (S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงตำแหน่ง รายได้ สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัด ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของนักรายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

คุณลักษณะส่วนบุคคล	การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1. เพศ (หญิง)	-0.058	0.500	ไม่มีความสัมพันธ์
2. อายุ	-0.080	0.353	ไม่มีความสัมพันธ์
3. ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี)	0.132	0.122	ไม่มีความสัมพันธ์
4. ตำแหน่ง (นักกายภาพบำบัดปฏิบัติการ)	-0.016	0.849	ไม่มีความสัมพันธ์
5. รายได้	0.081	0.345	ไม่มีความสัมพันธ์
6. สถานภาพสมรส (สมรส)	-0.009	0.917	ไม่มีความสัมพันธ์
7. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	0.009	0.921	ไม่มีความสัมพันธ์
8. การได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัด	0.025	0.775	ไม่มีความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างสุนทรียทักษะภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาพรวมสุนทรียทักษะภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.740$, $p\text{-value} < 0.001$) เมื่อพิจารณาสุนทรียทักษะภาวะผู้นำรายด้าน พบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งหมด 2 ด้าน ดังนี้ ด้านทักษะในการวางแผนจัดองค์กร ($r = 0.741$, $p\text{-value} < 0.001$) และ

ด้านทักษะในการสอนงาน ($r = 0.709$, $p\text{-value} < 0.001$) และส่วนด้านมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้ ด้านทักษะในการพัฒนาตนเอง ($r = 0.539$, $p\text{-value} < 0.001$) ด้านทักษะความสามารถในการนำ ($r = 0.584$, $p\text{-value} < 0.001$) ด้านทักษะในการคิดริเริ่ม ($r = 0.586$, $p\text{-value} < 0.001$) ด้านทักษะในการทำงานเป็นทีม ($r = 0.470$, $p\text{-value} < 0.001$) ด้านทักษะในการสื่อสาร ($r = 0.548$, $p\text{-value} < 0.001$) และด้านทักษะในการนำเสนอ ($r = 0.567$, $p\text{-value} < 0.001$) (ดังตารางที่ 2 และ 3 ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างสุนทรียทักษะภาวะกับการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ	การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ทักษะในการพัฒนาตนเอง	0.591***	<0.001	ปานกลาง
ทักษะความสามารถในการนำ	0.565***	<0.001	ปานกลาง
ทักษะในการคิดริเริ่ม	0.572***	<0.001	ปานกลาง
ทักษะในการทำงานเป็นทีม	0.549***	<0.001	ปานกลาง
ทักษะในการวางแผน	0.741***	<0.001	สูง
จัดองค์กร			
ทักษะในการสื่อสาร	0.590***	<0.001	ปานกลาง
ทักษะในการสอนงาน	0.709***	<0.001	สูง
ทักษะในการนำเสนอ	0.568***	<0.001	ปานกลาง

*** ค่าระดับนัยทางสถิติที่ 0.001

ตารางที่ 3 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8

ตัวแปร	B	Beta	T	p-value	R	R ²	R ² adj	R ² -change
1. ด้านทักษะในการวางแผนจัดองค์กร	0.280	0.423	6.992	<0.001	0.741	0.548	0.545	-
2. ด้านทักษะในการสอนงาน	0.185	0.271	4.163	<0.001	0.810	0.656	0.650	0.108
3. ด้านทักษะในการคิดริเริ่ม	0.149	0.237	4.427	<0.001	0.837	0.701	0.694	0.045
4. ด้านทักษะในการทำงานเป็นทีม	0.111	0.137	2.345	0.020	0.844	0.713	0.704	0.012
ค่าคงที่ 1.328, F = 82.523, p-value <0.001, R = 0.844 R ² =0.713, R ² adj = 0.704								

การสัมภาษณ์เชิงลึก

พบประเด็นที่สำคัญ คือ การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 พบว่าการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 พบว่า การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดบาง

แห่งมีข้อจำกัดด้านการประสานงาน ดังนั้นผู้บริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุมเพื่อหาแนวทางการประสานงานในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยแต่ละแห่ง สามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีในการทำงาน ให้สอดคล้องกับปัญหาที่พบ

แต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนั้น นักกายภาพบำบัดควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการประสานงานในหน่วยงานที่มีผลของการประสานงานที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักกายภาพบำบัดคนอื่น ๆ สามารถเข้าใจมองเห็นภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple linear regression analysis) พบว่าตัวแปรอิสระการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 ได้แก่ สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการวางแผน จัดองค์กร ด้านทักษะในการสอนงาน ด้านทักษะในการคิดริเริ่ม และ ด้านทักษะในการทำงานเป็นทีม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวมีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 ได้ร้อยละ 71.3

สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการวางแผน จัดองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 ($p\text{-value} < 0.001$) ในการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดนั้น การกำหนด วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กร และการกำหนดแนวทางหรือแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยมีการกำหนดองค์ประกอบขององค์กรอย่างเป็นทางการในการทำงานเป็นหน่วยย่อยต่าง ๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยไว้ให้ชัดเจนจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงาน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้

สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า สนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะในการวางแผน จัดองค์กร ที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน¹⁰

สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการสอนงาน ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 ($p\text{-value} < 0.001$) การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดที่ให้ความสำคัญกับสนทริยทักษะภาวะผู้นำทักษะด้านการสอนงานเนื่องจากเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้เป็นการแสดงถึงบุคลากรในหน่วยงานได้รับการส่งเสริมส่วนของความรู้ การอบรมเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ อีกทั้งนักกายภาพบำบัดมีบทบาทหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพบุคลากรในหน่วยงานซึ่งเป็นการพิจารณาความสำคัญของบทบาทแต่ละวิชาชีพในผลของการปฏิบัติงาน ตลอดจนนักกายภาพบำบัดมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานด้านการศึกษาต่อ เพื่อให้ นักกายภาพบำบัดและบุคลากรในหน่วยงานมีองค์ความรู้ที่มากขึ้นอัน จะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า สนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะในการสอนงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน⁹

สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการคิดริเริ่ม ($p\text{-value} < 0.001$) จากผลการศึกษาครั้งนี้ การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัดนั้นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินคุณค่า รวมทั้งสามารถความเข้าใจและใช้ความรู้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ หรือแตกต่างจากแนวทางเดิม เป็นสิ่งที่สำคัญในการ

คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในการดำเนินงานขององค์กร คิดค้นพัฒนาให้ได้นวัตกรรมในการดำเนินงาน วิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ ผลงานก้าวหน้ามากขึ้นอยู่ตลอดเวลาซึ่งผล การศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษา ไว้แล้ว พบว่า สนุทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะ ในการคิดริเริ่ม ที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน¹¹

สนุทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะใน การทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของ นักกายภาพบำบัดในเขตสุขภาพที่ 8 (p-value = 0.020) จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ในการ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพ นั้นการยอมรับฟังความ คิดเห็นและยอมรับมติของกลุ่มและการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ทำให้การร่วมมือ ความเคารพในทัศนคติ ความเชื่อที่แตกต่างของ บุคคลอื่น สามารถในการสร้างความสามัคคีใน การทำงานเป็นกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายได้¹¹

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล ศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชนในเขต สุขภาพที่ 8 ควรส่งเสริมให้นักกายภาพบำบัดมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการ ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล ศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชนในเขต สุขภาพที่ 8 ควรส่งเสริมพัฒนานักกายภาพบำบัดให้มี ความรู้และทักษะในด้านการสอนงาน เพื่อพัฒนาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสอนงานบุคลากรใน หน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป และ

โรงพยาบาลชุมชนในเขตสุขภาพที่ 8 ควรส่งเสริม ให้นักกายภาพบำบัดมีส่วนร่วมในการทำงานทุก ขั้นตอน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีและ การมีส่วนร่วมในการทำงานให้มากขึ้น

4. สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาล ชุมชนในเขตสุขภาพที่ 8 ควรส่งเสริมให้นัก กายภาพบำบัดหาแนวทางในการให้บริการใหม่ ๆ และเผยแพร่นวัตกรรมใหม่ ๆ ในกลุ่มวิชาชีพและ ผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมี ส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายใน การปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัด
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การจัดการความรู้ในการปฏิบัติงานของนัก กายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ที่ได้ให้ คำปรึกษา แนะนำ และขอขอบคุณทุกท่านในการ เก็บข้อมูลให้ความร่วมมือ และยินดีสละเวลาใน การตอบแบบสอบถามทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วง

เอกสารอ้างอิง

1. กองบริหารสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์. กระทรวงสาธารณสุข. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2563.
2. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2559.

3. สภากายภาพบำบัด.การวางแผน
ยุทธศาสตร์ สภากายภาพบำบัดวาระ
ปี 2560-2563. กรุงเทพฯ:
สภากายภาพบำบัด; 2560.
4. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ
พลเรือน. มาตรฐานตำแหน่ง
กายภาพบำบัด 2559. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ
พลเรือน; 2559.
5. Schermerhorn R, Hunt G, Osborn N.
Managing organization behavior
5th ed. New York: John Wiley
& Sons; 1994.
6. Crosbie R. Learning the soft skills of
leadership. Industrial and
commercial training. 2005;
37(1): 45-51.
7. สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8. นโยบายเขต
สุขภาพที่ 8. อุดรธานี: สำนักงาน
เขตสุขภาพที่ 8; 2565.
8. สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8. คณะกรรมการ
เครือข่ายกายภาพบำบัด เขตสุขภาพที่ 8
ปี 2565. อุดรธานี: สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8;
2565.
9. นิรุบล ดีพลกรัง, ประจักษ์ บัวผัน,
สุรัชย์ พิมพ์. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ
และบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการ
ปฏิบัติงานของทันตแพทย์ในโรงพยาบาล
ชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัย
มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2563;
20(2): 72-83.
10. สุระศักดิ์ เจริญคุณ, ชนะพล ศรีฤๅชา.
สุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการ
ปฏิบัติงานตามสมรรถนะการมุ่ง
ผลสัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น.
วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2563.
13(3): 69-78.
11. รัตนารณ์ ประชากุล,
ชนะพล ศรีฤๅชา. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ
ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพบริการ
พยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาล
ชุมชน จังหวัดขอนแก่น.
วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2562.
19(1): 86-96.